

sivrisinekler

Neden Kimi İnsanları Daha Çok Sokar?

Bütün insanlar aynı kimyasal maddeleri salgılar; ancak bunların miktarları insandan insana farklılık gösterir. Araştırmacılar, sivrisineklerin hangi maddeleri daha çekici bulduklarını ortaya çıkarmaya çalışıyorlar. İşleri hiç de kolay değil; çünkü her insan havaya bin kadar farklı kimyasal madde yayıyor. Araştırmacılar, şimdilik bunların yaklaşık 300'ünü ortaya çıkarabilmişler.

Ancak, araştırmacıların kesin olarak bildikleri bir şey var ki, o da sivrisineklerin karbondioksit gazını çok sevdikleri. Neden olmasın ki? Sivrisineklerin soktuğu, insanlar dahil tüm canlılar, solunum sırasında karbondioksit gazı çıkıyorlar. Sivrisineklerin karbondioksit kokusunu 4-5 metre uzaktan bile alabildikleri görülmüş. Karbondioksitin yanı sıra, laktik asit ve ter de sivrisineklere çekici gelen maddelerden. Aslında, sivrisineklerin koku aldığını söylemek tam doğru değil. Çünkü, bu işi antenleriyle yapıyorlar. Sivrisineklerin antenleri, havadaki kimyasal maddelere karşı çok duyarlı. Ayrıca, avlarının bedenlerinin sıcaklığından ve hareket halinde olmalarından da onları kolayca buluyorlar.

Peki, yalnızca dişi sivrisineklerin kan emdiğini biliyor musunuz? Hem erkek hem de dişi sivrisinekler yalnızca çiçeklerdeki balözüyle beslenirler. Ancak, dişi sivrisineklerin, kanındaki yumurtaları beslemek için kana gereksinimi vardır. Çünkü bu yumurtalar, gelişmek için belli proteinlere gereksinim duyar ve bu proteinler de kanda bulunur. Araştırmacılar, bugüne kadar, ekvatordaki yağmur ormanlarından kutuplara kadar çok

Bir yaz akşamı, arkadaşınızla birlikte bahçede oturuyorsunuz. Kısa bir süre sonra iğinizden birini sürekli olarak sivrisineklerin soktuğunu, ama ötekini tek bir sivrisineğin bile sokmadığını gözlemlediğiniz oldu mu hiç? Bunun nedeni, sivrisineklerin kimi insanları, daha doğrusu onların salgıladığı kimyasal maddeleri daha “çekici” bulmaları.

farklı iklim koşullarında yaşayan, 3500 kadar farklı sivrisinek türü tanımlamışlar. Ancak, birçok sivrisinek türünün henüz keşfedilmemiş olduğunu ve bunlarla birlikte dünyadaki sivrisinek türlerinin sayısının 7000 – 14.000'i bulabileceğini tahmin ediyorlar. Sivrisineklerin farklı türleri, kuşlar, memeliler, sürüngenler, ikiyaşamlılar, balıklar, hatta öteki böcekler gibi, farklı canlılara saldırırlar. Hangi türden olduğuna bağlı olarak, sivrisineklerin yaşamı, bir gölde, su birikintilerinde, ya da bir saksının içinde başlar. Sivrisinek yumurtaları çatladığında, larvalar ortaya çıkar. Sivrisinek larvaları, sudaki mikroorganizmalarla beslenirler.

Sivrisineklerle ilgili bildiğimiz onca şeyin yanı sıra, henüz bilmediğimiz pek çok şey de var. Sivrisinekleri iyi tanımak, onlarla başetmek açısından büyük önem taşıyor. Örneğin, sivrisineklerin hangi kokuları daha çekici bulduklarının ortaya çıkarılması, onları insanlardan uzak tutmaya yarayan ürünlerin yapılmasına olanak sağlıyor. Bunlardan bazıları giysilere ve tene sürüldüğünde, içerdikleri etken maddenin yoğunluğuna göre, sivrisineklerden uzun süre koruma sağlayabiliyor. Sivrisineklerden korunmak için alabileceğimiz başka önlemler de var. Örneğin, sivrisineklerin çok etkin olduğu akşamları ve sabahın erken saatlerinde kollarımızı ve bacaklarımızı kapatan giysiler giymek.

Aslı Zülâl

Kaynaklar

<http://science.howstuffworks.com/mosquito.htm>
R. Wolkowicz & J. Wolkowicz "Why mosquitos want to drink your blood". Muse, Temmuz/Ağustos 2003.